07
Hadrián
26/6/2025

REGIONY
MEZINÁRODNÍ
DIVADELNÍ FESTIVAL
HRADEC KRÁLOVÉ

Zpravodaj Mezinárodního divadelního festivalu Regiony
Zdarma
festivalregiony.cz

Úvodník

Milí festivaloví nomádi,

už zpomalujete před tím posledním výdechem? Jako správní festivaloví návštěvníci máte prošlapané boty od Draku po Žižkovy sady, v nohách několik nachozených kilometrů a hodně zážitků. Vaše tělo už nefunguje na vodu, ale spíše na kávu (a pivo). Není to sice životní styl, který by byl řádným příkladem, ale na těch osm dní jsme přimhouřili oči. Nechali jsme se unést festivalovým vírem, který nás vytrhl z každodenních rutin. Také si nechcete připustit, že se REGIONY pomalu loučí? Festival nás chrání před návratem do běžného života. Je naší branou do světa fantazie, do míst, kam se za běžných okolností nedostaneme. Pokud máte tu možnost, ještě tuto bránu neopouštějte. Dopřejte si poslední dávku divadelní a hudební energie.

Již zítra se naše zážitky promění v další šanon vzpomínek v naší mysli. Než se proto ohlédnete za tím, co festival přinesl, jaké momenty rezonovaly, jaká setkání vám uvízla v paměti, dejte do dnešního dne vše, co ještě máte. Užijte si závěr festivalu naplno, protože ty poslední chvíle mohou být ty nejintenzivnější a nejkrásnější.

Posílám vám poslední špetku síly!

Tereza Kubalová

Divadelní slovníček

Explikačka – porada, na níž inscenační tým představuje divadlu, ve kterém bude inscenaci zkoušet, svůj koncept včetně scénografie, obsazení, hudby atd.

Předávačka – porada, probíhá po explikaci, inscenátoři „předají" přesné zadání konceptu zejména technickému týmu a dílnám – zadává se výroba scény, šití kostýmů, nákup materiálu atd.

Glosa

Silnější pes mr**

Může se zdát, že v následujícím příběhu je hlavní postavou starosta města Kladno Mgr. Milan Volf. Ten se totiž na základě své pozice pasoval do role silnějšího psa a začal své politické síly uplatňovat na umělecký projev divadla Lampion. Konkrétně se postavil na zadní a začal kolem sebe štěkat, když zhlédnul upoutávku k inscenaci *MáMě*, která byla pořízena za účelem svolání zkušebních diváků. Nebo se spíš nechal zahnat do kouta od rozzuřených a pohoršených matek volajících do kanceláře primátora (přesný počet telefonátů mi není známý). Každopádně tento kladenský buldok bojuje za své občany a také za plaketku na dveře kanceláře, na níž bude napsáno: Tady hlídám já!

Ano, pan Milan Volf, nynější politik, dříve hokejista, se řídí známou formulí – silnější pes mr**. A tak rozmr*** ansámbl, vedení divadla a především samu podstatu umělecké svobody. Učinil tak na základě tohoto argumentu: „Kdybychom řekli, zrušte hru, to hrát nebudete apod., tak i na to bychom měli nárok, protože my opravdu to divadlo platíme. A my si tak trochu určujeme, jakým směrem se vydat apod." Ať žije cenzura, mocenské hry, ego hafana, který ví o umění úplnou bramboračku! Když tedy zaznívá z jeho úst slovo prověrka, bude na Kladně ještě o zábavu postaráno.

Pan primátor Volf ale asi zapomněl, že umělci mají co dočinění s podobnými prašivými psi už celá staletí. Ohýbaná umělecká svoboda byla, je a bude denním chlebem každé doby u nás i ve světě. Nikdy nekončící příběh. Nebo se snad pletu? Nemáme sice městskou pokladnu, ale máme víc. Máme odvahu stát za svobodou. Máme odvahu stát jeden za druhým. Máme divadlo. My jsme tady přeci silnější psi! Nebo se i v tomto pletu? Světlo se rozzářilo, ale divadelní provoz jede dál. Možná se šrámy, ale jede. Herci, kteří na protest odešli, budou toulaví psi, politická reprezentace bude dál bedlivě dohlížet na dodržování pravidel. Silnější pes poklidně hlídá dál.

Adéla Kalusová

Tip dne

Slovenský umělec Karol Filo v dokumentární autobiografické performanci *Dobre už bolo* zkoumá vztah se svým dědečkem. Překážkou jejich blízkosti není jen propast osobní, ale i politická. Dědeček totiž sympatizuje se současnou slovenskou vládou, přes což se vnuk přenáší jen těžko. Performance na hranici osobního a politického tak zpřítomňuje vyhrocenou atmosféru na Slovensku, která rozděluje nejen celou společnost, ale i jednotlivé rodiny. Na tuto poněkud frustrující, ovšem o to silnější výpověď si zajděte ve 22:15 do MHS.

Dominik Rathan

Horoskop

Kozoroh

Máš svůj seznam top inscenací a hodláš ho dodržet. Jenže právě improvizovaná pozvání tě můžou příjemně překvapit — pusť kontrolu z hlavy a užij si spontánnost.

Váhy

Rozhodování, co dřív? Vybalancuj to tak, ať je čas na inspirativní debaty i na odpočinek. Potkáš člověka, se kterým se vám snadno povede sladit vkus i humor.

Anketa

Symetrie nebo chaos?

Asi chaos. Líbí se mi, že je to tu živé, trochu nepředvídatelné a člověk nikdy přesně neví, co ho čeká. To je pro mě ta pravá festivalová atmosféra.

Petr
návštěvník festivalu

Víte, že...

Platón nenáviděl poezii a divadlo. Aristoteles je miloval. Někteří tvrdí, že Aristoteles je tak obhajoval právě proto, aby Platóna naštval.

Hadrián
Zpravodaj Mezinárodního divadelního festivalu Regiony

Šéfredaktorka
Veronika Švecová

Redakce
Adéla Kalusová
Tereza Kubalová
Dominik Rathan
Štěpán Truhlařík

Dětská stránka
Jana Nechvátalová
Čarokrásno kolektiv

Korektury
Anežka Hašková

Grafický design
Přemysl Zajíček

Produkce
Barbora Kalinová

Sazba a ilustrace
Čarokrásno kolektiv
Kristýna Marková
Nikola Iljučoková
Barbora Tomová

Foto
Anna Bartolotti
Karolína Malá
Ester Šebestová
Jan Šmída
Lukáš Veselý
Milan Hajn
Archivy divadel

Tisk
Martin Sedláček

Obálka
Kobylky, Circus Katoen,
Foto: Michiel Devijver

Pořadatelé festivalu
Klicperovo divadlo o.p.s.
Divadlo DRAK
a Mezinárodní institut figurálního divadla o.p.s.
kontrapunkt, z. ú.

Generální partneři
Statutární město Hradec Králové
Calendarium Regina

Hlavní partneři
Ministerstvo kultury České republiky
Královéhradecký kraj
Státní fond kultury ČR

Generální partneři
Hradec Králové už 800 let
Calendarium Regina

Hlavní partneři
Ministerstvo kultury
Královéhradecký kraj
Státní fond kultury ČR

Pořadatelé
Klicperovo divadlo Hradec Králové
Divadlo Drak Theatre
kontrapunkt

Mířek Vrbický: Neurážíme nikoho a všechny

Divadlo Lůza

- Tvůrčí skupina, která se zaměřuje na autorské hry kombinující prvky komedie, jarmarečního divadla a punkového přístupu s důrazem na humor a reflexi aktuálních společenských témat.
- Zakladatelem souboru je režisér, herec a pedagog z Divadla Jesličky Josefa Tejkla Mířek Vrbický. Divadlo Lůza založil v roce 2017 jako reakci na rozpad předchozího uskupení Q10.
- Rozmanitý repertoár zahrnuje pohádky pro děti, komediální show i filozoficky laděné inscenace.

Divadlo Lůza je charakterizováno jako „moderní jarmareční komediální punkové divadlo". Jakými prvky jarmarečního divadla se inspirujete a v čem naopak tuto tradici posouváte novým směrem?

Jarmareční prvky našich představení spočívají v jakési lidovosti, v zavalování publika energií, v komunikaci s divákem, který je často přímo vtažen do hry. Naše scéna je navíc zpravidla jednoduše rozložitelná kdekoliv. Od zcela jarmarečně punkové *Zadlužené princezny* jsme se ale posunuli dál a například naše inscenace *META* jarmareční spíš není, ačkoliv by bylo fajn rozložit ji na Václaváku. Jestli tradici někam posouváme nevím, ale myslím, že například u *Jeníčka a stařenky* jsme přešli do moderního jarmarečního pojetí, k takové tiktokovosti toho představení, kde jednotlivé scény jsou spíš feed myšlenek pod nánosy bizáru.

Zaujal mě váš název. Slovo „lůza" obvykle evokuje něco negativního, spojeného s okrajem společnosti. Proč jste si ho zvolili a co pro vás znamená?

Stalo se mi, že nás tak kdysi někdo nazval. A rovněž jsme na začátku neměli, kde zkoušet, v podstatě ani hrát, vše vznikalo od píky, první představení jsme nazkoušeli nejprve v pokoji a následně v parku pod balkony sousedů. Na DAMU nás na poslední chvíli nevzali, naše představení nevznikala za podpory dotací, byli jsme prostě podceňovaní, a tak trochu stranou divadelní společnosti. Deklasované složky. Původ toho slova však odkazuje také na jakousi nevázanost a v té je naše síla, řekl bych. Vše pak může být autentičtější a možná i srozumitelnější pro diváka.

Na svých webových stránkách uvádíte, že nepatříte pod žádný „lejbl" a tvoříte jen to, čemu věříte. Dá se váš postoj vnímat jako kritické vymezení se vůči komerčnímu zaměření tradičně vedených divadel?

Věřím, že i v tradičních divadlech mohou vznikat dobrá díla. Jestli ale ještě jednou uvidím na jevišti nahého člověka uzavřeného v nafouklé bublině nebo, nedej bože, šovinistickou konverzační komedii o těžkém životě s bosou tchýní, možná tuto víru ztratím a budu nucen připravit hru, kde bude nahý muž zavřený s tchýní v nafouklé bublině.

Označujete se spíše za „kapelu" než „tradiční divadelní soubor". Znamená to změnu i v tom, jak pracujete a komunikujete mezi sebou?

Myslím, že je u nás velký důraz na benevolenci při tvorbě představení. Že to vzniká tak nějak komunitně. Někdo nahodí základní akordy a refrén a zbytek písničky se prostě poskládá ve zkušebně. Zároveň tím, jak nejsme vázáni na nikoho krom diváka, je celkem na nás, kdy bude premiéra. Ta prostě bude, až bude. Na cédéčko (haha, teď jsem si uvědomil svůj věk) taky čekáte. Myslím, že máme potřebu se vyjádřit a tohle je prostě způsob, který jsme si k tomu osvojili. Jedná se o pnutí, které musí ven. S tím se jistě každý ztotožní. Z každého musí někdy něco ven a je mu pak hezky.

Jaké veřejné prostory vyhledáváte? Je pro vás zajímavější hrát v různorodém prostředí nebo byste preferovali určité stabilní zázemí?

Nám stabilní prostředí poskytlo Divadlo Jesličky Josefa Tejkla, kde díky Janě Portykové (díky, Jano) pravidelně hostujeme. V Praze jsme si pak celkem oblíbili Divadlo D21, hráli jsme ale i v Městské knihovně, máme rádi různé hrady (bývám na Košumberku, Kunětické hoře). Dlouho jsme jezdili hrát vodákům do zahrad kláštera Zlatá Koruna. Plánuji také představení v lese, je to různé.

Vaším cílem je oslovit dnešního diváka. Kdo to podle vás je a jaká témata pro něj vybíráte?

Dnešní divák je Karel Vomáčka, který má rád klobásu a fotbal, doma sjíždí Netflix a reelsy na Instagramu. Je to ale také paní Jarmila, profesorka francouzštiny, která miluje tradiční Paní Bovaryovou. Konkuruje si tedy Netflix, reelsy na Instagramu a tradiční pojetí divadla. Jazyk, který používáme, musí být srozumitelný oběma. Naše kusy nesmí být příliš nízké, aby nepohoršili paní Jarmilu, a zároveň příliš intelektuální, aby Karel, který byl celý den na šichtě, nebyl otrávený a přišel i příště. Témata vybíráme různá, společenská. Máme inscenace o xenofobii, o konzumerismu, o přetvářce a homofobii, o povrchnosti, chystáme inscenaci o církvi. K tvorbě se snažíme přistupovat nově. Neurážíme nikoho a všechny.

V čem vidíte hlavní přínos amatérského divadla v kulturní sféře?

Mám s tím slovem problém. Většina lidí vnímá slovo amatér jako něco nedokonalého, nehodného pozornosti. Význam toho slova je jiný. Jedná se o milovníka, o někoho, kdo se tím (v tomto případě divadlem) neživí, není to jeho profese. Profesionál může svou práci nenávidět a dělat ji z povinnosti. Amatér je blíž té kapele, která jednou za čas vydá nové album ideálně pod svým vlastním lejblem. Velká část profesionálů je však zároveň i amatéry v pravém slova smyslu, zamyslíme-li se nad platy v kultuře. Hlavní přínos amatérského divadla bych tak viděl v jeho nezávislosti.

Ptala se Tereza Kubalová

Hradečan/ka

Libuše Baudyšová (1877–1954), rozená Zadinová, byla spisovatelka, dramatička a aktivní komunální politička v Hradci Králové. V roce 1919 vedla volební kandidátku a porazila i tehdejšího starostu Františka Ulricha. Pod pseudonymem Olga Maryšková vydala knihu Život ženy, v níž reflektovala úlohu žen ve společnosti.

800

počet vteřin, které jsou potřeba na přesun z Draku do Klicperova divadla

Ondřej Štefaňák: Mám strach, že se svět opět řítí do sraček

Ve své tvorbě se často věnujete adaptacím prozaických textů. Co vás na tomto způsobu práce nejvíc přitahuje?

Není v tom žádný cílený záměr, vybírat si prózu. Zajímají mě konkrétní příběhy a specifická témata. Může jít o prozaický nebo dramatický text, pokud mě provokuje svou obrazivostí. Když vidím při prvním čtení několik silných obrazů, text si mě získá. Na jejich základě pak uvažuji nad interpretací nebo nad tím, jak adaptaci uchopit a poskládat. Nejsem vůbec fanouškem realistických či psychologických žánrů, pro mě je na divadle důležitá nadsázka a nějaký konflikt myšlenek, hravost i hloubka. Baví mě vytvářet na jevišti autonomní světy s vlastní logikou.

V pražských inscenacích pravidelně spolupracujete s úzkým okruhem herců a hereček. Na podzim jste ale v Horáckém divadle v Jihlavě uvedl Hrozny hněvu s úplně novým souborem. Jaké to pro vás bylo po delší době pracovat s neznámým ansámblem?

Není to lehké, vytvářet nové pracovní pouto a myslím, že dva měsíce jsou na to strašně málo. Nicméně mě herci v Jihlavě skvěle přivítali a zkoušení s nimi vypadalo, jako bychom se snad už někdy potkali. Společně jsme riskovali, aniž bychom se museli přesvědčovat, že má smysl něco nějak dělat. Bylo to pro nás všechny myslím dost osvobozující. Cítil jsem, že mi důvěřují a já důvěřoval jim. Mám rád kreativní proces, který jde na dřeň a neklouže lenivě po povrchu. Rád se mezi ně vracím.

Na letošních Regionech uvádíte inscenaci Fakani, vycházející z Pasoliniho debutového románu Darmošlapové. Co vás přivedlo právě k této látce a tomuto autorovi?

Baví mě, jak Pasolini natáčí perspektivu tak, abychom mohli spatřit to špatné v nás. V Darmošlapech předestírá realitu, kterou sám zažíval, aby ukázal, do jakých sraček vedl fašismus a že to nejvíc odnesly děti, které v těch sračkách musely bojovat o přežití. A to byla taky zásadní myšlenka pro rozhodnutí román inscenovat. Mám strach, že se svět řítí opět do propasti. Chtěli jsme varovat před možným vývojem v budoucnosti textem, který nabyl zkušenosti z velmi temné minulosti.

Na vzniku inscenace jste spolupracovali s dětmi z dětských domovů. Jak se tato myšlenka zrodila a co spolupráce přinesla vám?

Když jsme začínali diskutovat s dramaturgyněmi Dagmar Fričovou a Lucií Ferencovou nad Darmošlapy, chtěli jsme od začátku, aby v nich bylo něco hmatatelného, co nás přiblíží křehkému dětskému světu. Vznikl nápad uspořádat workshopy v sousedském centru Libuš v Litvínově Janově, který je navázaný na Dětský domov Hora Svaté Kateřiny. Workshopy jsme vedli společně s raperkami Štěpánkou Todorovou, Alenou Novotnou a hudebníkem Matějem Šímou. Byli jsme nejdřív hodně nervózní, je to drsné prostředí a nevěděli jsme, co můžeme čekat. Nakonec jsme se tam rádi vraceli, workshopů proběhlo několik. Děti vytvářely součástí hudby i scénografie na základě jednoduchých zadání vycházejících z textu. Někdy jsme se drželi plánu, jindy jsme improvizovali a nechali se unášet inspirativním proudem společně tráveného času. Vnímám ty děti jako rovnocenné spolutvůrce inscenace.

Ptal se Štěpán Truhlařík

„Život je takovej a jinej nebude...“ neplatí!

Olga, Máša, Irina. Tři sestry ze stejnojmenného dramatu Antona Pavloviče Čechova. „*Tak už se k sakru zvedněte a jeďte pryč.*“ zní mi v hlavě, když si na ně vzpomenu. Ale ony ne, ony sedí a mluví. A toužebně se otáčí směrem k milovanému městu, kde je tráva zelenější a život sladší. Potřebuji zvolat: „*Práskněte dveřmi a běžte už!*“

Kdyby otevřely dveře, rozeběhly se a nadýchaly čerstvého vzduchu, neměl by sice Čechov o čem psát, ale já bych kvůli této sesterské trojici nepropadala v šílenství. Do tohoto stavu mě přivádí i zástup jiných dramatických postav, ale právě *Tři sestry* jsou na festivalovém programu. Musím si tedy dát dechové cvičení na harmonizaci čaker nebo nějaké alkoholové občerstvení, aby na mě dusno vycházející ze stísněnosti domu Prozorovových nehodilo depresi.

Pokud odhlédneme od toho, že si chci z neschopnosti sester někam se posunout místy vytrhat vlasy, může působit tento kanonický příběh až překvapivě velmi aktivizačně. No ano, *Tři sestry* by mohly být součástí motivačních videí osobních koučů. Především závěr hry, kdy Irina říká: „*...zatím se musí žít... musí se pracovat, jenom pracovat.*“ Její sestra Olga to doplní v tónu ne tak budovatelském: „*Hudba hraje tak vesele, tak optimisticky, a člověku se chce žít! Bože můj! Milé sestry, život ještě neskončil. Tak tedy budeme žít! Hudba hraje tak vesele, tak radostně, a člověku připadá, že zbývá už jen maličko a dovíme se, proč žijeme, proč trpíme...*“ Tyto úryvky monologů by mohly posloužit jako podpora motivačních citátů vycházejících z faktu, že slova nejsou totéž, co činy.

Hlavní claim by zněl: Změní opravdu tři sestry své životy? A uděláte to vy? Stagnace, strach, rutina stojí proti rozvoji, odvaze a snaze zažít něco nového. Budiž tedy odteď osud Máši, Iriny a Olgy obrazem, jež se nám zjeví ve chvíli váhání. Kdyby naše odvaha udělat krok vpřed do neznáma byla z jakéhokoliv důvodu rozkolísaná, vzpomeňme na ty tři holky, které sedí v pokoji a touží jet do Moskvy a nikdy to neudělají. Jejich sen zůstane pouze u touhy jet do Moskvy. Není to málo Antone Pavloviči? Je! A tak se zvedněte, práskněte dveřmi a odjeďte do toho města, ať to znamená cokoliv.

Kapela Tři sestry zpívá: „*Život je takovej a jinej nebude, nežli mý tělo platnosti pozbude.*“ Já i vy čtenáři motivovaní od Olgy, Máši a Iriny víme, že i když texty této kapely skrývají mnohé poklady, toto tvrzení není pravdivé.

Tři sestry dlouho zanechaly stopy
sedm piv a jednu zelenou
Život je takovej a jinej nebude
Veverky v depresi v hloží sedí
Čas je díra čas je bič
Lepší kdyby vůbec nebyl

Adéla Kalusová

Opatrnost svazuje tělo i mysl

Performerka, choreografka a dramaturgyně Eliška Brtnická (*1983) překonává hranice fyzických možností lidského těla. Věnuje se fyzickému divadlu a akrobacii, převážně na laně, trapézu a akrobatických šálách. V posledních letech se její tvorba zaměřuje především na vizuálně koncipované sólové performance, dokumentární a site-specific projekty. Vystudovala nonverbální divadlo na HAMU v Praze, kde v roce 2018 zakončila doktorandské studium projektem o letecké choreografii. V roce 2010 založila společnost Cirkus Mlejn, pod jehož jménem vytváří autorské projekty, které zkoumají, jak lze prostřednictvím akrobacie vyjadřovat emoce, příběhy a ideje. Vedle vlastní tvorby působí i jako dramaturgyně mezinárodního festivalu současného cirkusu Fun Fatale v Jihlavě. Festival, jehož heslo zní „Ženy v cirkuse. Cirkus v ženách“, dává prostor předním performerkám z Česka i zahraničí.

Brtnická objevuje nové pohybové možnosti a rozšiřuje hranice cirkusového umění s přesahem do jiných žánrů. Její tvorba se pohybuje na pomezí výtvarné instalace, tance a vzdušné akrobacie. Ukazuje, že akrobacie není jenom o fyzickém výkonu, ale i o hluboké emoční výpovědi. V rozhovoru pro Český rozhlas Plus zmínila: „Přílišná opatrnost může člověka dost brzdit.“ Daný postoj se odráží v její tvorbě, např. v site-specific projektu *Hang Out* (2020), kde zkoumá témata bezpečí, nejistoty a překonávání strachu. Projekt vznikl během měsíčního pobytu v Kodani, kde analyzovala možnosti pohybu ve veřejném prostoru – zavěšovala se na zábradlí a mosty, šplhala po lešeních, komínech a dalších stavbách. Za neobvyklý formát byla nominována na Cenu Thálie 2022 v kategorii alternativní divadlo. Na podobný princip navazuje i skupinová performance *Komín* (2024), v níž Brtnická s dalšími umělkyněmi tančí a slaňuje po skutečném komínu. Silné odhodlání v její práci provází i momenty mrazení, jakmile testuje limity svého těla. Na festivalu představí své nejnovější dílo *Obrysy* (2024), které volně navazuje na projekt *Thin Skin* (2022). Zde se zaměřila na netradiční pojetí visuté hrazdy, jako dlouhé tenké železné tyče, a zkoumala, jak objekt ovlivňuje pohyb těla. V nové, meditativní pohybové instalaci pokračuje v práci s kovovými pruty, které se v prostoru skládají do proměnlivých tvarů a vytvářejí abstraktní kovové sochy.

Obrysy můžete vidět dnes od 17:30 Pod Hradbami.

Tereza Kubalová

Český Honza – pohádkový hrdina i národní symbol

Český Honza se stal archetypální postavou českých pohádek. S termínem pro její označení přišel literární vědec a etnograf Jiří Horák, který právě pod názvem *Český Honza* v roce 1940 vydal soubor více než šedesáti pohádek zobrazující vývoj a proměny tohoto českého lidového hrdiny. Jeho vydání na počátku nacistické okupace, tedy v době pro český národ nelehké, tak mělo i silnou symbolickou hodnotu. V této době mohl Honza představovat víc než jen tradičního pohádkového hrdinu. Jeho příběhy nabývaly dalších vrstev významů: stal se symbolem přežití, schopnosti překonávat nepřízeň osudu chytrostí až vychytralostí a odvahou.

Stejně jako ostatní pohádkové typy plní i Honza svojí danou roli, která ho předurčuje k jistému jednání a vývoji během příběhu. Na začátku bývá vykreslován jako líný a chudý prosťáček, který tráví celé dny polehováním na peci. Tato počáteční pasivita není jen výrazem lenosti, ale také symbolem určitého statusu quo. Honza se musí odhodlat ke změně a vkročit do nejistoty. Vydává se tak na cestu do světa, kde se probouzí jeho vnitřní vychytralost i hrdinství. Cesta tak představuje jakýsi přechodový rituál, během nějž překoná všechny nástrahy a za odměnu nakonec dojde ke štěstí, typicky sňatkem se zachráněnou princeznou nebo získáním bohatství.

Oproti možná více ustálenému spojení Hloupý Honza jakožto pojmenování hloupého a líného člověka, kterému shodou okolností spadne štěstí do klína, je tak v Českém Honzovi hloupost spíše zdánlivá a funguje jako dočasná clona, za níž dřímá dobrosrdečný hrdina. Konkrétní typologie Honzy se ale i tak v rámci pohádek liší, etnoložka Anna Veliká na základě rozsáhlého korpusu pohádek o Honzovi rozlišila čtyři kategorie. Dvě nejčastěji zastoupené jsou právě Honza hloupý a Honza chytrý, resp. statečný.

Honza se tak ve své chytrosti až vychytralosti, statečnosti, ale možná i zdánlivé hlouposti stal symbolem češství. Lze ho totiž chápat i jako archetyp hrdiny, který dokáže nepřízeň osudu překonat důvtipem a je schopný se s nepříznivými situacemi vypořádat pomocí „zdravého selského rozumu“. V tomto ohledu nemá daleko k jinému českému hrdinovi, Švejkovi, i když je přece jen trochu statečnějším a vychytralejším.

Do dnešního programu se Honza dostal hned dvakrát. Ve 14 hodin v Plenéru před Divadlem Drak je možné navštívit rodinnou interaktivní inscenaci *Hloupý Honza není blbý* vzniklou v reakci na kauzu kolem Divadla Lampion, kterou přiblížila i dnešní glosa, a v 15 hodin naváže Pod plachtou Divadla Drak *Český Honza* z pera Víta Peřiny v podání Divadla Lokvar.

Dominik Rathan

Vyjít ze své ulity a otevřít se příběhům

Každodenní dopolední návštěva Divadla Drak je pro mě už rituálem. Mířím proto do Studia, kde Kolektiv TMEL uvedl loutkovou inscenaci *Pelech* v režii Viktora Prokopa, která mě uchvátila scénografickou výpravou Berty Doubkové i poutavým příběhem o soužití, moci a o hledání domova.

Na první pohled mě zaujaly loutky, respektive jejich těla z laminátu, která působí velice křehce a vyžadují citlivou manipulaci. Materiál, který se používá pro výrobu tobogánů, je nyní ulitou hlemýždě, domů a místních tvorů. Ocitáme se na rudé planetě poseté červenohnědým pískem. Vrstvy planety se postupně odkrývají, mizí a znovu se na závěr skládají, čímž se odkryje pohled na celý její mikrosvět. Vizuální estetika inscenace umožňuje divákovi vnímat proměnlivost prostředí a dynamiku vztahů mezi obyvateli planety. Příběh začíná ztrátou ulity. Hlemýžď je nucen opustit bezpečí svého domova. Doslovný motiv „vyjít ze své ulity" se stává klíčovým symbolem vyprávění, jelikož s vykročením z hlemýžďovy komfortní zóny je spojeno i odhalení jeho zranitelnosti, ale zároveň znovuobjevení síly. Prochází vnitřním růstem a na závěr se navrací do nové ulity, která lépe odpovídá tomu, kým se stal. Zvláštní pozornost si zaslouží i manipulace loutek, za kterou jsou zodpovědní Jakub Müller a Marie Machová, která není jen pouhým mechanickým přesouváním objektů, ale vyžaduje technickou preciznost. Aktéři nejdříve posunou tělíčko šneka a teprve poté za ním táhnou ulitu, díky čemuž vzniká dojem autentického pohybu. Dospělí diváci kolem mě reagují smíchem a úžasem nad dalšími promyšlenými mechanismy, které inscenace nabízí. Experimentování s materiálem a mnohovrstevnatým vyprávěním na motivy legendy místní planety vyvolalo nadšený potlesk diváků.

Z dračího doupěte přecházím do Žižkových sadů a účastním se *Vypravěčského brunche*, který pořádá skupina Storytelling CZ. Vybírám si své místo na roztažené dece pod korunami stromů a vedle mě se postupně usazují další návštěvníci. Společně v parku vytváříme útulný prostor a jsme připraveni naslouchat vyprávění. Je libo k poslechu kávu, kakao, loupák či palačinku? Performeři přinášejí jeden nápoj a jedno jídlo za druhým, brunch je oficiálně zahájen. Je mi příjemné sedět na čerstvém vzduchu, vnímat ruch okolí a přitom se ponořit do pohádkových příběhů. Na chvíli se ocitám v roli princezny, když mě tak jeden z vypravěčů, Justin Svoboda, osloví a vtáhne přímo do příběhu. Atmosféra je neformální a přátelská. Objevuji kouzlo storytellingu v jeho jednoduchosti, v blízkosti mezi vypravěči a posluchači a v tom, jak mi dovoluje otevřít vlastní představivost.

Tereza Kubalová

Světlo pro divadlo

V divadle nám světlo ukazuje, co se na jevišti děje a kam máme upřít pozornost. Zároveň si tu často „posvítíme" na důležitá témata, o kterých se někdy těžko mluví.

Ve tmě se občas schovává strach nebo nejistota. A světlo – to je odvaha říct nahlas, co si myslím a podělit se o to s ostatními. Někdy to třeba není úplně jednoduché, ale když se k tomu odvážíme, přinášíme tím mezi lidi víc světla a porozumění.

Dnešní den proto patří odvaze být sám sebou, mluvit spolu, otevírat i nelehké otázky a přinášet světlo tam, kam se někteří bojí podívat. Protože právě možnost mluvit otevřeně činí divadlo i naši společnost svobodnou.

Najdi v osmisměrce všechna tato slova. Z písmen, která zbydou, složíš tajenku. Co se v divadle nikdy nesmí ztratit?

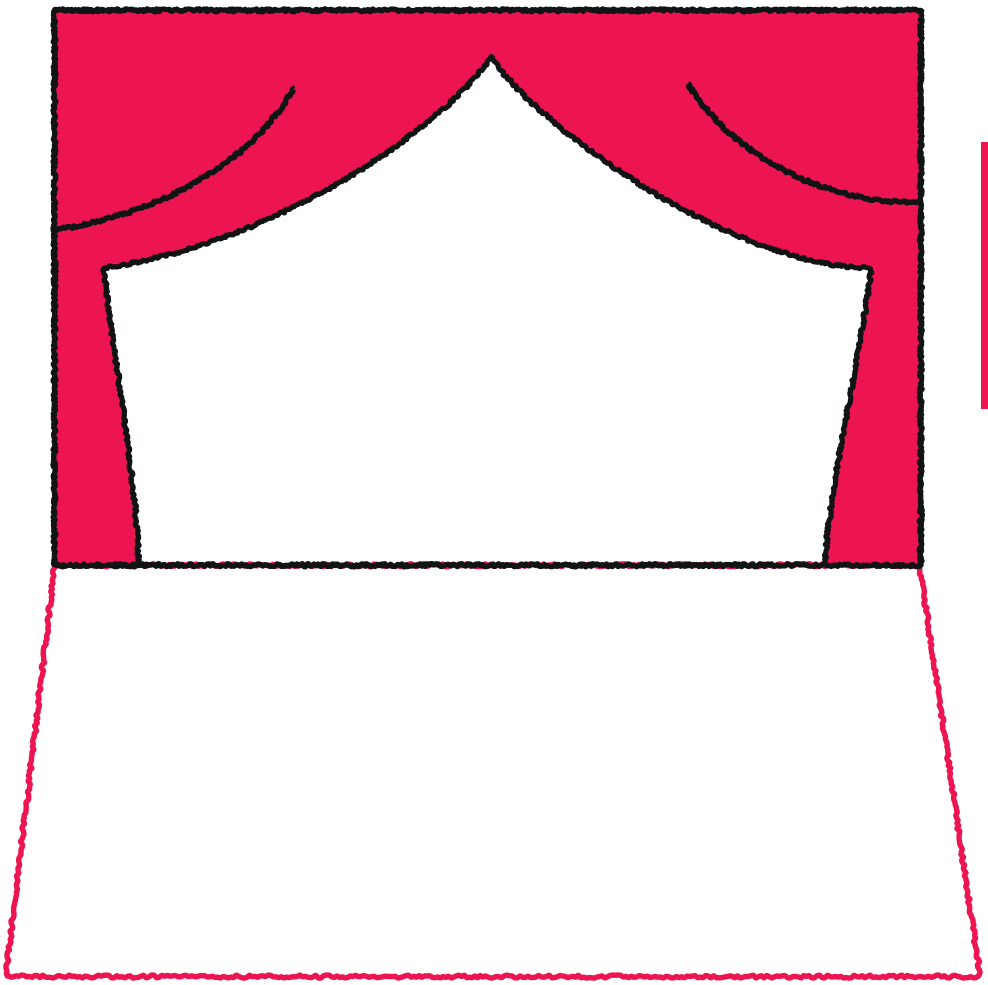
ATMOSFÉRA, DRAMATURG, HEREC, JEVIŠTĚ, KOSTÝM, NÁPAD, OPONA, POINTA, SCÉNÁŘ, SVĚTLO, TMA, ZPĚV

A	T	N	I	O	P	S	S	V
O	M	B	A	Z	P	Ě	V	O
D	A	P	Á	N	K	D	Ě	A
A	R	É	F	S	O	M	T	A
Ř	Á	Ň	É	C	S	P	L	S
J	E	V	I	Š	T	Ě	O	L
H	E	R	E	C	Ý	O	V	A
G	R	U	T	A	M	A	R	D

tajenka:

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

není všude samozřejmá; tam, kde ji máme, stojí za to ji chránit. Třeba tím, že naslouchám druhým, respektujeme různé názory a nebojíme se vyjádřit své myšlenky, i když nejsou vždy stejné, jako mají ostatní.

Děje se kolem tebe něco, o čem si myslíš, že by se o tom mělo mluvit? Zamysli se a vymysli jednu scénu do vlastního divadelního představení. Nakresli její nejdůležitější okamžik!

Co dnes určitě nepropásni

Inspiraci dnes hledej v představení Popelka, Hrdina nebo Obrysy.

10.00–10.45	Plácek u Hradebky	Grasshoppers / Kobylky	Circus Katoen	nonverbální	8+	nový cirkus	250 Kč
13.00–14.40	Studio Divadlo Drak	První rána kapitána	Vzlet a Zapětdvanáct		10+	divadlo	240 Kč
14.00–18.00	Plenér Divadla Drak	Kolotoč řezbáře Matěje	Řezbář Matěj			doprovodný program	dobrovolné
14.00–14.35	Plenér Divadla Drak	Hloupý Honza není blbý	Divadlo MáMe		5+	divadlo	dobrovolné
14.30–15.30	Šapitó Žižka	Autorský blog textů	Divadlo LŮZA			divadlo	dobrovolné
15.00–15.45	Pod plachtou Divadla Drak	Český Honza	Divadlo LokVar	tlumočeno do znakového jazyka	3+	divadlo	160 Kč
15.00–15.40	Šapitó u kašny	Hrdina	Damúza		3+, 6+	divadlo	dobrovolné
15.00–20.00	Žižkovy sady	Kamínková benefice	Oblastní charita Hradec Králové			doprovodný program	dobrovolné
15.30–16.15	Letní scéna	Perníková chaloupka	Divadlo Kozlík		3+	divadlo	dobrovolné
16.00–18.00	Open Air stan	Výroba mýdlových ozdob a žíněk	Mydlárna U Dvou koček			dílna	dobrovolné
16.00–18.00	Šapitó Divadla Drak	Výzkumná zahrádka tvarů	Čarokrásno kolektiv		6+	dílna	dobrovolné
16.00–17.30	Studio Beseda	Fakani	A Studio Rubín		15+	divadlo	350 Kč
16.00–17.40	Studio Divadlo Drak	První rána kapitána	Vzlet a Zapětdvanáct		10+	divadlo	240 Kč
16.00–16.40	Šapitó Žižka	Vernisáž	Divadlo LŮZA		15+	divadlo	dobrovolné
17.00–18.00	Šapitó u kašny	Bakaláři	Bafni – improvizační divadlo			divadlo	dobrovolné
17.00–19.00	Žižkovy sady	Oslavy výročí 800 let města Hradce Králové	800 let HK			workshop, prezentace	dobrovolné
17.00–17.45	Velké náměstí	Voda veřejná	Aneta Kohoutová		věkově neomezeno	diskuze	dobrovolné
17.30–17.50	Pod hradbami	Obrysy	Eliška Brtnická	nonverbální	6+	performance, nový cirkus	dobrovolné
17.45–18.30	Plenér Divadla Drak	Kitchen Table: První rána kapitána	Lektorské oddělení Divadla Drak			debata, doprovodný program	dobrovolné
18.00–18.15	Nové Adalbertinum	Bleší Cirkus	Jiří Polehňa			divadlo	dobrovolné
18.00–19.00	Šapitó Žižka	Vyluzování	Divadlo LŮZA		15+	hudba, performance	dobrovolné
18.30–19.20	Malé náměstí	LUSH BLAST: Walking performance	Alica Minar & Dorota Michalak		rodinné	tanec, performance	dobrovolné
18.30–19.30	Plenér Divadla Drak	Mesarica / Sekyra	Teatro Matita	čeština a angličtina	15+	divadlo	200 Kč
18.30–19.50	Radnice	Jarmila a Pepa	Divadlo Vítka Martince a Davida Kupčeka		15+	divadlo	dobrovolné
19.00–20.10	Plenér u Zdrávky	AN-KI	Cia. Ortiga		8+	divadlo	250 / 400 Kč
20.00–21.30	Šapitó Žižka	META	Divadlo LŮZA		15+	divadlo	dobrovolné
20.00–20.45	Nové Adalbertinum	Zamordování hraběte Schwarbrechta	DS Jirásek		15+	divadlo	dobrovolné
20.00–21.20	Klicperovo divadlo	Tre Sorelle / Tři sestry	Index Productions / Muta Imago	italština, české a anglické titulky		divadlo	410 / 430 / 450 Kč
20.30–21.40	Plenér u Zdrávky	AN-KI	Cia. Ortiga		8+	divadlo	250 / 400 Kč
21.00–22.00	Šapitó u kašny	Světlem	Světlem			hudba	dobrovolné
21.00–21.30	Jižní terasy	Školní výlet	Václav Bartoš			divadlo	dobrovolné
21.20–22.50	Letní scéna	K2	K2			hudba	dobrovolné
21.30–22.30	Šapitó Divadla Drak	Mutanti hledaj východisko	Mutanti hledaj východisko			hudba	dobrovolné
22.00–23.20	Studio Beseda	Utěšitelka	JEDL dílna		15+	divadlo	290 Kč
22.15–22.55	Radnice	Antigona	Mámení		15+	divadlo	dobrovolné
22.15–0.00	Městská hudební síň	Dobre už bolo	KAROL FILO & CO., Pěvecký sbor Květy Žákové		6+	divadlo, hudba, performance	dobrovolné
22.30–0.00	Šapitó Žižka	Zadlužená princezna	Divadlo LŮZA		6+	divadlo	dobrovolné
22.30–01.00	Šapitó u kašny	Zářivky	Zářivky			hudba	dobrovolné

